

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdésében megjelölt igazgatási (rendőri) szerv a bejelentés vétele után köteles haladéktalanul

a) kérni az MN 4980 egységétől (levélcím: 1325 Budapest, Pf. 88., távbeszélő: 292-601, vagy 293-930) a tűzserész járőr kirendelését,

b) intézkedni a talált robbanótest biztonságos körülzárására és szembetűnő jelzőtáblák elhelyezésével a robbanásveszélyre felhívni a figyelmet, és

c) gondoskodni — a tűzserész járőr helyszínre érkezéséig — a robbanótest biztonságos őrzéséről, ha az közvetlenül emberi életet veszélyeztethet.

(2) Ha a talált robbanótest vízi vagy szárazföldi közlekedési útvonalon vagy annak közelében van, az illetékes rendőri szerv — az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően — köteles gondoskodni az útvonal veszélyeztetett szakaszának a lezárásáról és a forgalom eltereléséről.

3. §

A tűzserész járőr kirendelésére vonatkozó kérdésben közölni kell:

a) a talált robbanótest pontos helyét, feltüntetve, hogy az lakott településen belül vagy azon kívül van-e;

b) amennyiben meghatározható, a robbanótest típusát (pl. lőszer, bomba) és mennyiségét;

c) a helyszín rövid leírását, feltüntetve, hogy a robbanótest találási helye közelében vannak-e veszélyeztetett létesítmények;

d) a hatástalanítás és az eltávolítás sürgősségét indokoló körülmények (pl. veszélyeztet-e emberi életet vagy létesítményt, akadályozza-e a termelőmunkát vagy a forgalmat stb.);

e) annak a személynek a nevét és pontos címét, aki az e §-ban foglaltakra a helyszínen bővebb felvilágosítást tud adni.

4. §

(1) A tűzserész járőrnek a talált robbanótestet — a hatástalanítás és az eltávolítás sürgősségét indokoló körülményeknek megfelelően — mielőbb, de legkésőbb egy hónapon belül hatástalanítania kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidőt indokolt esetben az MN hátországvédelmi parancsnoka legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. A meghosszabbításról az igazgatási (rendőri) szervet értesítenie kell.

(3) A tűzserész járőrt a hatástalanítás végrehajtására haladéktalanul ki kell küldeni, ha a talált robbanótest

a) emberi életet közvetlenül veszélyeztet, vagy

b) a népgazdaság szempontjából jelentős termelőmunkát nagy mértékben akadályozza vagy azt lehetetlenné teszi, és a kirendelést a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottságának igazgatási feladatot ellátó szakigazgatási szerve kéri.

(4) Ha a talált robbanótest vízi vagy szárazföldi közlekedési útvonalon vagy annak közelében van, és a (3) bekezdésben meghatározott egyik eset sem áll fenn, a tűzserész járőrt a bejelentést követő 3 napon belül ki kell rendelni a robbanótest hatástalanítása, illetőleg eltávolítása céljából.

5. §

(1) Állami vállalat, szövetkezet, egyéb gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet és más jogi személy (a továbbiakban együtt: gazdálkodó szervezet) beruházás vagy más építkezés területének, illetőleg megművelés előtt álló mező- vagy erdőgazdasági ingatlanok tűzserészi átvizsgálását kérheti abban az esetben, ha a munkálatok során többször találtak és jelentettek be robbanótestet és ezek alapján a mentesítés végző tűzserész járőr parancsnokának véleménye szerint további robbanótestek előfordulása várható.

(2) A kérelem teljesítéséről, a tűzserész járőr kirendelési idejéről az MN 4980 egység parancsnoka határoz, és erről a kérelmezőt 30 napon belül értesíti. Elutasító határozat esetén a kérelmező 15 napon belül fellebbezéssel fordulhat az MN hátországvédelmi parancsnokához (levélcím: 1885 Budapest, Pf. 25.).

(3) Ha a robbanótestek hozzáférhetőségét célzó és a tűzserészek szakirányításával végzendő munka (pl. gödrök kiásása, erdő aljnövényzettől való megtisztítása) indokolja, a gazdálkodó szervezet az ehhez szükséges munkaerőt köteles biztosítani.

(4) Hosszabb időt igénylő átvizsgálás és mentesítés esetén a gazdálkodó szervezet köteles gondoskodni a tűzserészek elszállásolásáról és — térítésért — étellemezéséről.

6. §

A tűzserész járőr parancsnokának a kérésére:

a) a robbanótest hatástalanítása (megsemmisítése) időtartamára az igazgatási (rendőri) szerv köteles megfelelően biztosítani a veszélyeztetett terület lezárását vagy — ha szükséges — kiürítését,

b) a robbanótestek robbantással történő megsemmisítéséhez az illetékes igazgatási szerv megfelelő területet köteles kijelölni,

c) a robbanótest hatástalanításának (megsemmisítésének) megtörténtét az igazgatási (rendőri)

szervnek, illetőleg a gazdálkodó szervezet képviselőjének — a tűzserész járőr megbízólevelén — aláírással igazolnia kell.

7. §

A robbanótest megtalálásának, illetőleg megsemmisítésének helyén vagy annak közelében levő katonai szervezet — a tűzserész járőr parancsnokának a kérésére — köteles gondoskodni a járőr tagjainak elszállásolásáról és gépjárműveinek elhelyezéséről, valamint az összegyűjtött robbanótestek biztonságos őrzéséről.

8. §

(1) A robbanótestek hatástalanítását (megsemmisítését) a tűzserész járőr díjmentesen végzi.

(2) A gazdálkodó szervezet által az 5. § (1) bekezdése alapján kért és végzett átvizsgálás elszámolása a katonai szervezetek által a polgári szervek részére végzett munkák és szolgáltatások rendjéről szóló honvédelmi miniszteri utasítás szerint történik.

9. §

A robbanótestek hatástalanításával (megsemmisítésével) kapcsolatban keletkezett károk viselése és megtérítése tekintetében a Polgári Törvénykönyv, illetőleg a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók.

10. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg a 3/1966. (XII. 31.) HM számú rendelet a hatályát veszti.

Czinege Lajos vezérezredes s. k.,
honvédelmi miniszter

A honvédelmi miniszter 4/1978. (III. 5.) HM számú rendelete

**a fegyveres erők, a fegyveres testületek
és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről
szóló 16/1978. (III. 1.) MT számú rendelet
végrehajtásáról**

[Az alábbiakban közöljük a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló 16/1978. (III. 1.) MT számú rendeletnek és a végrehajtása tárgyában kiadott 4/1978. (III. 5.) HM számú rendeletnek az egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

Az egységes szerkezetben belül az álló betűs szedés a minisztertanácsi (R), a **vastag betűs** szedés a honvédelmi miniszteri (Vr) rendelet szövegét tartalmazza.]

A 16/1978. (III. 1.) MT számú rendelet (a továbbiakban: R) 10. §-ának (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a belügyminiszterrel, az egészségügyi miniszterrel, az igazságügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, és a Munkásország országos parancsnokával egyetértésben — az alábbiakat rendelem:

R 1. §

A rendelet hatálya kiterjed:

a) a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tényleges állományának tagjaira a szolgálati viszonyuk keretében,

b) a Munkásország társadalmi állományú tagjaira, az önkéntes rendőrökre és határőrökre, az önkéntes tűzoltókra a szolgálati feladataik elvégzésével kapcsolatos tevékenységük körében,

c) a honvédelmi oktatásban részt vevőkre a honvédelmi oktatási kötelezettséggel kapcsolatos megjelenési kötelezettségük teljesítésével és az oktatáson való részvételükkel összefüggésben,

d) a tartalékos hadkötelesek önkéntes katonai továbbképzésén részt vevőkre.

e) a polgári védelmi kötelezettségüket teljesítőkre e tevékenységükkel összefüggésben,

f) a hadkötelesekre a hadkötelezettséggel kapcsolatos jelentkezési (bevonulási) kötelezettségük teljesítésével összefüggésben.

R 2. §

(1) A fegyveres erő, a fegyveres testület és a rendészeti szerv (a továbbiakban: testület) az 1. §-ban meghatározott személynek, illetőleg hozzátartozójának (a továbbiakban: károsult) az ott meghatározott körben felmerült káráért — a 3—4. §-ban foglaltak figyelembevételével — vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel.

(2) Mentesül a testület a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ennek hiányában is mentesül a kár azon része alól, amelyet a károsult vétkes magatartása idézett elő.

Vr 1. §

(1) **Nem felel a testület a kárért, ha az a lakóhelyről (tartózkodási helyről) a szolgálati helyre (a kötelezettség teljesítésének helyére) vagy onnan visszautazás közben következett be. Ilyen esetben is felel a testület a kárért, ha az utazás a testület saját szállítóeszközével vagy általa igénybe vett szállítóeszközzel történik, illetőleg ha a károsult önkéntes rendőr, önkéntes határőr, önkéntes tűzoltó vagy a Munkásország társadalmi állományú tagja.**

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdésében megjelölt igazgatási (rendőri) szerv a bejelentés vétele után köteles haladéktalanul

a) kérni az MN 4980 egységétől (levélcím: 1325 Budapest, Pf. 88., távbeszélő: 292-601, vagy 293-930) a tűzserész járőr kirendelését,

b) intézkedni a talált robbanótest biztonságos körülzárására és szembetűnő jelzőablák elhelyezésével a robbanásveszélyre felhívni a figyelmet, és

c) gondoskodni — a tűzserész járőr helyszínre érkezéséig — a robbanótest biztonságos őrzéséről, ha az közvetlenül emberi életet veszélyeztethet.

(2) Ha a talált robbanótest vízi vagy szárazföldi közlekedési útvonalon vagy annak közelében van, az illetékes rendőri szerv — az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően — köteles gondoskodni az útvonal veszélyeztetett szakaszának a lezárásáról és a forgalom eltereléséről.

3. §

A tűzserész járőr kirendelésére vonatkozó kérdésben közölni kell:

a) a talált robbanótest pontos helyét, feltüntetve, hogy az lakott településen belül vagy azon kívül van-e;

b) amennyiben meghatározható, a robbanótest típusát (pl. lőszer, bomba) és mennyiségét;

c) a helyszín rövid leírását, feltüntetve, hogy a robbanótest találási helye közelében vannak-e veszélyeztetett létesítmények;

d) a hatástalanítás és az eltávolítás sürgősségét indokoló körülmények (pl. veszélyeztet-e emberi életet vagy létesítményt, akadályozza-e a termelőmunkát vagy a forgalmat stb.);

e) annak a személynek a nevét és pontos címét, aki az e §-ban foglaltakra a helyszínen bővebb felvilágosítást tud adni.

4. §

(1) A tűzserész járőrnek a talált robbanótestet — a hatástalanítás és az eltávolítás sürgősségét indokoló körülményeknek megfelelően — mielőbb, de legkésőbb egy hónapon belül hatástalanítania kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidőt indokolt esetben az MN hátországvédelmi parancsnoka legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. A meghosszabbításról az igazgatási (rendőri) szervt értesítenie kell.

(3) A tűzserész járőrt a hatástalanítás végrehajtására haladéktalanul ki kell küldeni, ha a talált robbanótest

a) emberi életet közvetlenül veszélyeztet, vagy

b) a népgazdaság szempontjából jelentős termelőmunkát nagy mértékben akadályozza vagy azt lehetetlenné teszi, és a kirendelést a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottságának igazgatási feladatot ellátó szakigazgatási szerve kéri.

(4) Ha a talált robbanótest vízi vagy szárazföldi közlekedési útvonalon vagy annak közelében van, és a (3) bekezdésben meghatározott egyik eset sem áll fenn, a tűzserész járőrt a bejelentést követő 3 napon belül ki kell rendelni a robbanótest hatástalanítása, illetőleg eltávolítása céljából.

5. §

(1) Állami vállalat, szövetkezet, egyéb gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet és más jogi személy (a továbbiakban együtt: gazdálkodó szervezet) beruházás vagy más építkezés területének, illetőleg megművelés előtt álló mező- vagy erdőgazdasági ingatlanok tűzserészi átvizsgálását kérheti abban az esetben, ha a munkálatok során többször találtak és jelentettek be robbanótestet és ezek alapján a mentesítést végző tűzserész járőr parancsnokának véleménye szerint további robbanótestek előfordulása várható.

(2) A kérelem teljesítéséről, a tűzserész járőr kirendelési idejéről az MN 4980 egység parancsnoka határoz, és erről a kérelmezőt 30 napon belül értesíti. Elutasító határozat esetén a kérelmező 15 napon belül fellebbezéssel fordulhat az MN hátországvédelmi parancsnokához (levélcím: 1885 Budapest, Pf. 25.).

(3) Ha a robbanótestek hozzáférhetőségét célzó és a tűzserészek szakirányításával végzendő munka (pl. gödrök kiásása, erdő aljnövényzettől való megtisztítása) indokolja, a gazdálkodó szervezet az ehhez szükséges munkaerőt köteles biztosítani.

(4) Hosszabb időt igénylő átvizsgálás és mentesítés esetén a gazdálkodó szervezet köteles gondoskodni a tűzserészek elszállásolásáról és — térítésért — étellemezéséről.

6. §

A tűzserész járőr parancsnokának a kérésére:

a) a robbanótest hatástalanítása (megsemmisítése) időtartamára az igazgatási (rendőri) szerv köteles megfelelően biztosítani a veszélyeztetett terület lezárását vagy — ha szükséges — kiürítését,

b) a robbanótestek robbantással történő megsemmisítéséhez az illetékes igazgatási szerv megfelelő területet köteles kijelölni,

c) a robbanótest hatástalanításának (megsemmisítésének) megtörténtét az igazgatási (rendőri)

szervnek, illetőleg a gazdálkodó szervezet képviselőjének — a tűzszerész járőr megbízólevelén — aláírással igazolnia kell.

7. §

A robbanótest megtalálásának, illetőleg megsemmisítésének helyén vagy annak közelében levő katonai szervezet — a tűzszerész járőr parancsnokának a kérésére — köteles gondoskodni a járőr tagjainak elszállásolásáról és gépjárműveinek elhelyezéséről, valamint az összegyűjtött robbanótestek biztonságos őrzéséről.

8. §

(1) A robbanótestek hatástalanítását (megsemmisítését) a tűzszerész járőr díjmentesen végzi.

(2) A gazdálkodó szervezet által az 5. § (1) bekezdése alapján kért és végzett átvizsgálás elszámolása a katonai szervezetek által a polgári szervek részére végzett munkák és szolgáltatások rendjéről szóló honvédelmi miniszteri utasítás szerint történik.

9. §

A robbanótestek hatástalanításával (megsemmisítésével) kapcsolatban keletkezett károk viselése és megtérítése tekintetében a Polgári Törvénykönyv, illetőleg a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók.

10. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg a 3/1966. (XII. 31.) HM számú rendelet a hatályát veszti.

Czinege Lajos vezérezredes s. k.,
honvédelmi miniszter

A honvédelmi miniszter 4/1978. (III. 5.) HM számú rendelete

a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló 16/1978. (III. 1.) MT számú rendelet végrehajtásáról

[Az alábbiakban közöljük a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló 16/1978. (III. 1.) MT számú rendeletnek és a végrehajtása tárgyában kiadott 4/1978. (III. 5.) HM számú rendeletnek az egységes szerkezetbe foglalt szövegét.

Az egységes szerkezetben belül az álló betűs szedés a minisztertanácsi (R), a vastag betűs szedés a honvédelmi miniszteri (Vr) rendelet szövegét tartalmazza.]

A 16/1978. (III. 1.) MT számú rendelet (a továbbiakban: R) 10. §-ának (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a belügyminiszterrel, az egészségügyi miniszterrel, az igazságügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, és a Munkásörtség országos parancsnokával egyetértésben — az alábbiakat rendelem:

R 1. §

A rendelet hatálya kiterjed:

a) a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tényleges állományának tagjaira a szolgálati viszonyuk keretében,

b) a Munkásörtség társadalmi állományú tagjaira, az önkéntes rendőrökre és határőrökre, az önkéntes tűzoltókra a szolgálati feladataik el látásával kapcsolatos tevékenységük körében,

c) a honvédelmi oktatásban részt vevőkre a honvédelmi oktatási kötelezettséggel kapcsolatos megjelenési kötelezettségük teljesítésével és az oktatáson való részvételükkel összefüggésben,

d) a tartalékos hadkötelesek önkéntes katonai továbbképzésén részt vevőkre.

e) a polgári védelmi kötelezettségüket teljesítőkre e tevékenységükkel összefüggésben,

f) a hadkötelesekre a hadkötelezettséggel kapcsolatos jelentkezési (bevonulási) kötelezettségük teljesítésével összefüggésben.

R 2. §

(1) A fegyveres erő, a fegyveres testület és a rendészeti szerv (a továbbiakban: testület) az 1. §-ban meghatározott személynek, illetőleg hozzátartozójának (a továbbiakban: károsult) az ott meghatározott körben felmerült káráért — a 3—4. §-ban foglaltak figyelembevételével — vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel.

(2) Mentesül a testület a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Ennek hiányában is mentesül a kár azon része alól, amelyet a károsult vétkes magatartása idézett elő.

Vr 1. §

(1) **Nem felel a testület a kárért, ha az a lakóhelyről (tartózkodási helyről) a szolgálati helyre (a kötelezettség teljesítésének helyére) vagy onnan visszautazás közben következett be. Ilyen esetben is felel a testület a kárért, ha az utazás a testület saját szállítóeszközével vagy általa igénybe vett szállítóeszközzel történik, illetőleg ha a károsult önkéntes rendőr, önkéntes határőr, önkéntes tűzoltó vagy a Munkásörtség társadalmi állományú tagja.**

(2) Ha az R. 1. §-ban felsorolt személy a tevékenységét rendeltetésszerűen a testület körletén kívül látja el (rendőr, katonai rendész és forgalomirányító, munkásőr, pénzügyőr, tűzoltó stb.), az eközben történt károsodása okát működési körön belül esőnek kell tekinteni.

R 3. §

(1) A szolgálat-teljesítéssel együttjáró megbetegedésért (szolgálati betegség) a testület vétkeségére tekintet nélkül felel. Szolgálati betegség az a betegség, amely a szolgálat-teljesítéssel összefüggésben keletkezett, vagy a szolgálat sajátosságaival összefüggésben jelentősen súlyosbodott.

(2) A szolgálati betegségek körét az illetékes miniszter, illetőleg a Munkásárség országos parancsnoka (a továbbiakban: illetékes miniszter) határozza meg.

(3) A baleseten és a szolgálati betegségen kívül egyéb egészségkárosodásért a testület csak vétkesége esetén felel.

Vr 2. §

(1) A betegség súlyosbodását akkor lehet jelentősnek tekinteni, ha számottevő munkaképesség-csökkenéssel jár.

(2) Ha a baleset vagy betegség szolgálat-teljesítésre más szervhez vezényelt személyt ér, a kárért a testület ugyanúgy felel, mintha a sérelem nála következett volna be.

R 4. §

A testület a károsult dolgaiban — az 1. §-ban meghatározott körben — okozott kárért vétkeségére tekintet nélkül akkor felel, ha az

a) a körletben, a megőrzőjében vagy az általa erre a célra kijelölt más helyen elhelyezett dologban keletkezett,

b) olyan balesettel vagy betegséggel kapcsolatban következett be, amelyért a testület kártérítéssel tartozik.

Vr 3. §

(1) A károsultnak a szolgálati helyre, illetőleg a kötelezettség teljesítésének helyére bevitt — az R 4. §-a alá nem tartozó — egyéb dolgáért a testület csak vétkesége esetén felel. Olyan ruházati és személyi használati tárgy tekintetében azonban, amelyet a károsultnak a szolgálati helyen, illetőleg a kötelezettség teljesítésének helyén kell tartania, vagy amelyet a szolgálat-teljesítés, illetőleg kötelezettség teljesítése közben is rendszerint magánál tart, a testület vétkeségére tekintet nélkül felel.

(2) A testület elrendelheti a szolgálati helyre, illetőleg a kötelezettség teljesítésének helyére

bevitt dolognak a megőrzőben, öltözőben történő kötelező elhelyezését. Ugyancsak elrendelheti a dolog bevitelének bejelentését, különösen ha az a szokásosnál nagyobb értékű. Megtilthatja, korlátozhatja, illetőleg feltételhez kötheti meghatározott dolgok bevitelét. Nem teheti ezt meg a szolgálati tevékenységhez, illetőleg a kötelezettség teljesítéséhez szükséges szokásos ruházati és személyi használati tárgyak tekintetében. Ha a károsult a testület ilyen irányú rendelkezését megszegi, az e körben keletkezett kárért — a szándékos károkozás esetét kivéve — a testület felelősséggel nem tartozik.

(3) A testület által szervezett kulturális, sport- vagy egyéb rendezvényre a károsult által bevitt dologban keletkezett kárért a testület csak akkor felel az R szerint, ha a károsult a dolgot a testület által erre kijelölt vagy őrzött helyen (helyiségben) helyezte el.

R 5. §

(1) A kártérítési ügyben a károsult bejelentése alapján az illetékes miniszter által kijelölt szerv határoz. A határozat ellen szolgálati úton egyfokú jogorvoslatnak van helye.

(2) A károsult a másodfokú kártérítési határozat ellen 30 napon belül keresettel fordulhat a bírósághoz (1957. évi IV. tv. 55. §). A bíróság az ügyet érdemben bírálja el, és ennek során a kártérítési határozatot megváltoztathatja.

Vr 4. §

(1) Károsodás esetén az állományilletékes parancsnok (vezető) köteles 30 napon belül írásban felhívni a károsult figyelmét a kártérítési kérelem előterjesztésére.

(2) A károsult a kártérítési kérelmet az állományilletékes parancsnokához (vezetőjéhez), illetőleg az R 1. § f) pontja alá tartozó és a leszerelt hadköteles a lakóhelye szerint illetékes Budapest Fővárosi hadkiegészítő parancsnokhoz, illetőleg a megyei hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokhoz (a továbbiakban: illetékes parancsnok) nyújthatja be. Ha a kárért a testület felelőssége egyértelműen megállapítható, és az ügy megítélése egyszerű, az illetékes parancsnok a károsultnak a kártérítést kifizeti. Egyéb esetben a kérelmet és az ügyre vonatkozó bizonyítékokat 8 napon belül a (3) bekezdésben meghatározott első fokú hatósághoz terjeszti fel.

(3) A károsult kérelme alapján első fokú hatóságként a következő szervek járnak el:

a) a Magyar Néphadsereg állományába és az R 1. § f) pontja alá tartozó személy esetében az MN Pénzügyi Szolgálati Főnökség,

b) a Belügyminisztérium állományába tartozó személy, valamint az önkéntes rendőr és határőr, tűzoltó és önkéntes tűzoltó esetében a

Belügyminisztérium Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség,

c) a Munkásőrség tagja esetében a Munkásőrség Országos Parancsnoksága Terv- és Pénzügyi Osztálya,

d) a büntetésvégrehajtási testület tagja esetében a Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnoksága Pénzügyi és Ellenőrzési Osztálya,

e) a Vám- és Pénzügyőrség tagja esetében a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága,

f) a polgári védelmi kötelezettségét a munkahelyén kívül teljesítő személy esetében a Polgári Védelem Országos Törzsparancsnoksága,

g) a Magyar Honvédelmi Szövetség (MHSZ) állományába tartozó hivatásos katona, a tartalékosok önkéntes katonai továbbképzésén részt vevő és az MHSZ általános vagy kiegészítő tanfolyamán honvédelmi oktatásban részt vevő személy esetében az MHSZ Országos Központi Költségvetési és Pénzügyi Osztálya.

(4) A felelősség megállapítására, valamint a kár körének meghatározására és kiszámításának módjára vonatkozólag az R-ben és ebben a rendeletben meghatározott szabályokat kell alkalmazni a polgári védelmi kötelezettségét a munkahelyén teljesítőre és az oktatási intézményekben folyó honvédelmi oktatásban részt vevőre is. A kártérítési eljárást a polgári védelmi kötelezettségét a munkahelyén teljesítő esetében a munkáltató vállalat (szövetkezet) folytatja le a munkaviszony, illetőleg a szövetkezeti tagsági viszony keretében okozott kár elbírálásának szabályai szerint. Az oktatási intézményekben folyó honvédelmi oktatásban részt vevő a kártérítési követelését közvetlenül bíróságnál érvényesítheti.

Vr 5. §

(1) A kártérítési kérelmet 60 napon belül határozattal kell elbírálni. A határozatot meg kell indokolni, és a károsulttal írásban kell közölni. A határozatban a fellebbezési lehetőségre a figyelmet fel kell hívni.

(2) A károsult a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül fellebbezhet az illetékes miniszterhez. Az illetékes miniszter másodfokon ugyancsak megindokolt határozatot hoz, és azt — az első fokú hatóság útján — írásban közli a károsulttal. A határozatban a bírósági út lehetőségére a figyelmet fel kell hívni.

(3) A (2) bekezdésben, illetőleg az R-ben meghatározott illetékes miniszter a 4. § (3) bekezdésének

— a), f) és g) pontja tekintetében a honvédelmi miniszter,

— b) pontja tekintetében a belügyminiszter,

— c) pontja tekintetében a Munkásőrség országos parancsnoka,

— d) pontja tekintetében az igazságügyminiszter,

— e) pontja tekintetében a pénzügyminiszter.

(4) Az eljárásra egyébként az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény III—V. fejezetének szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(5) A károsult — a (6) bekezdésben foglaltak kivételével — a keresetet az első fokú hatósághoz [4. § (3) bek.] vagy a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz nyújthatja be. Alperesként az illetékes minisztériumot (a Munkásőrség Országos Parancsnokságát) kell megjelölni. Ha a károsult a keresetet az első fokú hatóságnál terjesztette elő, az köteles az iratokat 8 napon belül a bírósághoz továbbítani.

(6) A polgári védelmi kötelezettségét a munkahelyén teljesítő károsult a munkaügyi (szövetkezeti) döntőbizottság vagy a szövetkezet határozata ellen a döntőbizottság működési helye szerint illetékes munkaügyi bírósághoz, illetőleg a szövetkezet székhelye szerint illetékes járásbírósághoz fordulhat keresettel. Az oktatási intézményben folyó honvédelmi oktatásra kötelezett kártérítési perére az oktatási intézmény székhelye szerinti járásbíróság az illetékes.

R 6. §

A testület a kártérítési eljárásban kárként köteles megtéríteni különösen

a) jövedelem (kereset) veszteséget,

b) a dolgokban okozott károkat,

c) a költséget és a kiadást,

d) a hozzátartozók kárát, költségeit és kiadásait,

e) az okozott nem vagyoni hátrány csökkentésére vagy kiküszöbölésére alkalmas kárpótlást.

Vr 6. §

(1) A kár körének meghatározására és kiszámításának módjára — e rendeletben meghatározott eltérésekkel — a munkajogi rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha a sorállományú károsult a kár bekövetkezése előtt munkaviszonyban vagy szövetkezeti tagsági viszonyban állt, a keresetvesztése megállapításánál a leszereléskor vele azonos, illetőleg hasonló munkakörben dolgozók átlagkeresetét kell figyelembe venni.

(3) Ha a károsult a kár bekövetkezése előtt keresettel (jövedelemmel) nem rendelkezett, a kártérítés megállapításánál a honvédelmi kötelezettségüket teljesítők és hozzátartozóik egyes

járandóságairól szóló külön jogszabályban a baleseti ellátás és nyugellátás alapjául meghatározott összeget kell alapul venni.*

(4) A testület köteles megtéríteni a károsult nem vagyoni kárát, ha a károkozás a károsultnak a társadalmi életben való részvételét vagy egyébként életét tartósan vagy súlyosan megnehezíti.

(5) E rendelet alkalmazásában hozzátartozó a házastárs, az egyenes ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a neveltgyermek, az örökbefogadó, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér. Hozzátartozónak kell tekinteni az élettársat is, feltéve, hogy a károsulttal való együttélésből gyermekük származott.

(6) A károsultat a megállapított kártérítés összege után az esedékessé válástól számított évi 5⁰/₀ késedelmi kamat, valamint a jogi képviselővel felmerült költség is megilleti.

(7) A kártérítési eljárás illeték- és költségmentes.

R 7. §

(1) E rendelet alapján támasztható kártérítési követelések 3 év alatt évülnek el. A bűncselekménnyel okozott kárért fennálló felelősség 5 év alatt, ha pedig a büntetethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, az ennek megfelelő idő alatt évül el.

(2) Az elévülés akkor kezdődik, amikor a kártérítési követelés esedékessé vált. Ha a jogosult a kártérítési igényét menthető okból nem tudja érvényesíteni, azt az akadály megszűnésétől számított 6 hónapon belül akkor is megteheti, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból 6 hónapnál kevesebb van hátra.

(3) A kártérítési igény érvényesítésére irányuló írásbeli felszólítás vagy a kártérítési követelésnek az illetékes miniszter által kijelölt szerv előtti érvényesítése, valamint a testület részéről való elismerés az elévülést megszakítja.

Vr 7. §

(1) Az R 7. §-ának (2) bekezdésében meghatározott menthető oknak minősülhet különösen, ha az állományilletékes parancsnok (vezető) a károsultat a kártérítési kérelem előterjesztésére a 4. § (1) bekezdése szerint nem hívta fel.

(2) Rendkívüli méltánylást érdemlő esetben, kivételesen az elévült követelés is teljesíthető.

R 8. §

A rendelet nem érinti a balesetnek vagy a betegségnek a szolgálati kötelemekkel, illetőleg a

* 1/1976. (III. 31.) HM—Eü M—PM számú együttes rendelet 7. §.

honvédelmi kötelezettséggel való összefüggésére vonatkozó érdekvédelmi, társadalombiztosítási stb. szabályokat. Nem érinti továbbá a társadalombiztosításnak és az érdekvédelemnek a balesetről, a foglalkozási betegségről és a szolgálati betegségről szóló szabályait, illetőleg az ezek alapján járó szolgáltatásokat.

R 9. §

E rendeleten alapuló kártérítési követelésüket a polgári védelmi kötelezettségüket a munkahelyükön teljesítők a munkaügyi (szövetkezeti tagsági) viták szabályai szerint, az oktatási intézményekben folyó honvédelmi oktatásban részt vevők pedig az oktatási intézménnyel szemben közvetlenül a bíróságnál érvényesíthetik.

R 10. §

(1) Ez a rendelet 1978. április hó 1-én lép hatályba; egyidejűleg a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tagjai életének, testi épségének vagy egészségének sérelméből eredő károk megtérítéséről szóló 49/1967. (XI. 22.) Korm. számú rendelet a hatályát veszti.

(2) Ezt a rendeletet a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(3) Nem lehet alkalmazni ennek a rendeletnek a szabályait az 1965. január 1. előtt bekövetkezett balesetből, illetve szolgálati megbetegedésből eredő kártérítési követelésekre. Ilyen esetekben a polgári jog kártérítési szabályai irányadók.

(4) A rendelet végrehajtásáról, így különösen a kár körének meghatározásáról és a kár kiszámításának módjáról a honvédelmi miniszter — a belügyminiszterrel, az egészségügyi miniszterrel, az igazságügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel és a Munkásörség országos parancsnokával egyetértésben — gondoskodik.

Vr 8. §

Ez a rendelet 1978. április hó 1-én lép hatályba. Egyidejűleg a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek tagjai életének, testi épségének vagy egészségének sérelméből eredő károk megtérítéséről szóló 49/1967. (XI. 22.) Korm. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 1/1967. (XI. 22.) HM—BM—IM—PM számú együttes rendelet a hatályát veszti.

Czinege Lajos vezérezredes s. k.,
honvédelmi miniszter

**Az oktatási miniszter
4/1978. (III. 18.) OM számú
rendelete**

**a szakfordító- és tolmácsképzésről, valamint
a tolmácsigazolványhoz szükséges vizsgáról szóló
3/1974. (II. 6.) MM számú rendelet módosításáról**

A belügyminiszterrel, az igazságügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a tolmácsigazolvánnyal kapcsolatos rendelkezéseket illetően a tolmácsi feladatok ellátásáról szóló 8/1962. (III. 22.) Korm. számú rendelet 2. §-ában megállapított hatáskörömben — az alábbiakat rendelem.

1. §

A szakfordító- és tolmácsképzésről, valamint a tolmácsigazolványhoz szükséges vizsgáról szóló 3/1974. (II. 6.) MM számú rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § A képzés időtartama nyolc hónap, mely idő alatt a hallgató négy hónapig egésznapos (intenzív), további négy hónapig pedig levelező oktatásban részesül. A képzést — amennyiben erre igény van — tanévenként két alkalommal (szeptemberben és februárban) kell indítani.”

2. §

Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A képzés befejezésekor a hallgató szakfordításból és tolmácsolásból záróvizsgát tesz. A szakfordítói vizsgán megfelelt hallgató szakfordító, a sikeres szakfordító és tolmácsvizsgát tett hallgató szakfordító és tolmács, a sikertelen szakfordítói, de sikeres tolmácsvizsgát tett hallgató tolmács képesítő bizonyítványt kap. A képesítő bizonyítványban meg kell jelölni, hogy a képesítés melyik idegen nyelvből (nyelvre) jogosít szakfordításra, illetőleg tolmácsolásra.

(2) A képesítő bizonyítvány iskolai végzettséget nem tanúsít és oktatási intézményben folytatott tanulmányok esetén beszámításra nem jogosít. A tolmács képesítés az e tevékenység ellátására más jogszabályban előírt egyéb feltételeket nem pótolja.

(3) A sikertelen záróvizsga egy év múlva megismételhető; további megismételt vizsgát a jelölt csak az Oktatási Minisztérium engedélyével tehet.

(4) Az egyetemeken szerzett szakfordító, illetőleg szakfordító és szaktolmács képesítésről kiállított bizonyítvány az Egyetem Fordító- és Tolmácsképző Csoportja által kiállított képesítő bizonyítvánnyal egyenértékű. Az egyetemeken

szerzett szakfordító, illetőleg szakfordító és szaktolmács képesítésről kiállított bizonyítványban is meg kell jelölni, hogy a képesítés melyik idegen nyelvből (nyelvre) jogosít szakfordításra, illetőleg tolmácsolásra.”

3. §

Az R. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § (1) A képzésben való részvétel díja 6000 forint, amit a munkáltató az 5/1967. (X. 8.) Mü M számú rendelet 5. §-a szerint átvállalhat.

(2) Az alkalmassági vizsga díja 75 forint, a záróvizsga díja 300 forint. A vizsgadíj befizetését a vizsga megkezdése előtt igazolni kell.”

4. §

Az R. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § A szakfordító és tolmács, valamint a tolmács képesítő bizonyítvány [5. § (1) bek.] alapján az 1/1962. (VII. 7.) MM számú rendeletben megjelölt tolmácsigazolvány kiállítása az alábbiakban szabályozott tolmácsvizsga tétele nélkül kérhető. A kérelem előterjesztésére az említett rendeletben foglaltakat kell alkalmazni.”

5. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit az 1978. évi szeptember hó 1. napjától kell alkalmazni.

Dr. Polinszky Károly s. k.,
oktatási miniszter

Miniszteri utasítás

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
7/1978. (BK 4.) számú
utasítása**

**a Belügyminisztérium és szervei működésével
kapcsolatos polgári jogi tevékenység és jogi
képviselőlet ellátásáról**

A Belügyminisztérium és szervei működésével kapcsolatos polgári jogi tevékenységre és a jogi képviselőlet ellátására vonatkozóan kiadom az alábbi

u t a s í t á s t :

1. A Belügyminisztérium szervei tevékenységük során létesülő polgári jogviszonyokban — a 2. és 3. pontban foglaltak kivételével — úgy-

rendjük, illetőleg a gazdálkodási utasítások szerint önállóan járnak el.

2. A Belügyminisztérium és szervei képviseletében bírósági (polgári, gazdasági, munkaügyi) perekben a BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökség Jogi Képviseleti Osztály (továbbiakban: Jogi Képviseleti Osztály) járhat el, ideértve a vegyesbizottságok, tárcaközi bizottságok előtti polgári jogi ügyeket, illetve jogvitákat is.

3. A perképviselet körén kívül a Jogi Képviseleti Osztály feladatkörébe tartozik:

a) a BM vagy bármely szerve által kívülállónak okozott, illetőleg a BM vagy szervei sérelmére kívülállók által előidézett szerződésen kívüli károk miatt támasztott igények rendezése, a gépjármű felelősség biztosítása körébe eső károk rendezésének kivételével,

b) ingatlantulajdonnal összefüggő jogok (ingatlanvétele, kezelői jog megszerzése, kisajátítás, szolgalmi jog stb.) alapítása,

c) az ügy ellátása, ha abban külföldi fél érdekelt,

d) szerződéskötési kötelezettség alá eső termék beszerzésére vonatkozó szerződés létrehozása, ha a szerződéskötést a szállító megtagadta,

e) belügyi szerv polgári jogi tevékenység körében tett intézkedése elleni törvényességi (ügyészi) óvás megvizsgálása, illetőleg ilyen tárgyú óvási javaslat kezdeményezése.

4. A Jogi Képviseleti Osztály a 2—3. pontban nem említett ügyekben illetőleg a képviselet ellátása előtt is tartozik jogi útmutatást nyújtani, ha valamelyik belügyi szerv arra igényt tart.

5. A Jogi Képviseleti Osztály feladatkörébe utalt ügyekben ügyintézőként jogtanácsos (jogi előadó) járhat el.

A jogtanácsos (jogi előadó) feladataira, működésének feltételeire vonatkozóan a jogtanácsosokról szóló 17/1971. (IV. 28.) Korm. sz. rendelet és a Jogi Képviseleti Osztály működési rendje irányadó.

6. A Jogi Képviseleti Osztály a képviselet ellátása során az ügy szerint illetékes szerv vezetőjével köteles együttműködni, a szükséghez képest a felügyeleti szerv állásfoglalását kikérni.

7. Ez az utasítás kiadása napján lép hatályba. Az utasítás végrehajtását a pénzügyi—anyagi—műszaki miniszterhelyettes szabályozza.

Benkei András s. k.,
belügyminiszter

Intézkedés

A Magyar Népköztársaság belügyminiszter-helyettesének 6/1978. (BK 4.) számú

intézkedése

a Belügyminisztérium és szervei működésével kapcsolatos polgári jogi tevékenység és jogi képviselet ellátására vonatkozó 7/1978. számú belügyminiszteri utasítás végrehajtásáról

A Belügyminisztérium és szervei működésével kapcsolatos polgári jogi tevékenységre és jogi képviseletre vonatkozóan kiadom az alábbi

i n t é z k e d é s t :

1. A belügyi szerveknek olyan esetekben, amikor jogi közreműködés vagy képviselet ellátása iránti igény merül fel, az ügyet részletes véleménnyel a BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökség Jogi Képviseleti Osztályhoz (a továbbiakban: Jogi Képviseleti Osztály) kell megküldeniük.

2. Az ügyet a belügyi szervnek előzetesen megfelelően elő kell készítenie. Az előkészítés során általában:

a) Írásban fel kell hívnia az ellenérdekű felet az igény elismerésére, a kötelezettség teljesítésére.

b) A szükséghez képest egyeztetési eljárást kell lefolytatni (számlaegyeztetés, szemle, stb.) és ennek eredményét jegyzőkönyvben rögzíteni. A jegyzőkönyvben meg kell jelölni a felmerült igényeket és az azokkal kapcsolatos észrevételeket.

c) Fel kell deríteni a teljes tényállást és be kell szerezni a vonatkozó bizonyítékokat (okirat, stb.)

3. Ingatlanrendezéseknél, illetőleg ingatlan tulajdonszerzés körében a cél elsődleges meghatározása mellett a következő előmunkálatokat kell elvégezni:

a) a megszerezni kívánt ingatlanok (épületek, stb.) megjelölése, adatainak és fontosabb jellemzőinek meghatározása,

b) a megszerzendő jogok (tulajdonjog, szolgalm, stb.) megjelölése,

c) a jogszerzésre vonatkozó előzetes engedélyek, tervek, helyszínrajzok, telekkönyvi szemlék megszerzése,

d) a kártalanításra rendelkezésre álló fedezet meghatározása és biztosítása,

e) a szanálásra vonatkozó részletes javaslatte-
tel.

4. Az ügyek előkészítése során a belügyi szerv elismerést, illetőleg kötelezettségvállalást nem tehet.

5. Az ügy áttétele után a Jogi Képviselői Osztály ügyintézője — a szükséghez képest — a megkereső, valamint más érintett belügyi szerv iratanyagába, nyilvántartásaiba, elszámolásaiba és egyéb, az ügyvel kapcsolatos okirataiba betekinthez, azokból feljegyzéseket készíthet, továbbá tudakozódást folytathat, és általában minden olyan tevékenységet kifejtethet, amely a tényállás tisztázásához, valamint az ügy teljes előkészítéséhez szükséges.

6. Ha a megkereső szerv olyan egyezséget vagy joglemondást javasol, amely jogszabályt, vagy a BM érdekeit sérti, erre a megkereső szerv figyelmét fel kell hívni. A Jogi Képviselői Osztály ugyanígy köteles eljárni az esetben is, ha észleli, hogy valamelyik belügyi szerv a jogait nem, vagy nem megfelelően gyakorolja, illetőleg kötelezettségének nem tesz eleget.

7. A Jogi Képviselői Osztály az ügyek intézését a célzott jogok megszerzéséig, illetőleg a kötelezettségek beálltaig végzi, de a megszerzett jogok gyakorlása, illetőleg a kötelezettségek teljesítése általában nem feladata.

8. A Jogi Képviselői Osztály részletes működési rendjét a BM Terv és Pénzügyi csoportfőnök szabályozza.

9. Ez az intézkedés kiadása napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 45/1955. sz. belügyminiszter-helyettesi utasítás, valamint a 006/1965. sz. BM I. főcsoportfőnöki utasítás hatályát veszti.

A távollevő miniszterhelyettes helyett:

Kincses Zoltán s. k.,
r. ezredes
főcsoportfőnök-helyettes

Iránymutatások — állásfoglalások

Büntetőjogi ügyészi tevékenységgel kapcsolatos kérdések

3.

A vétségi eljárás szabályainak alkalmazása ismeretlen tettes által elkövetett vagyon elleni bűncselekmény esetében

A gyakorlatban vitás kérdésként merült fel a büntetési értékhatárt meg nem haladó károkozással járó vagyon elleni bűncselekmények miatt indult bűnügyekben, hogy ha az elkövető ismeretlen, az alanyi oldalt érintő körülmények

szemszögéből miként kell minősíteni a cselekményt, illetőleg annak alapján a nyomozást a büntetési vagy a vétségi eljárás szabályai szerint kell e folytatni. Mi a helyes álláspont a minősítéshez kapcsolódó egyéb eljárásjogi rendelkezések (ügyészi jóváhagyás stb.) terén.

Egyes álláspontok szerint a vétségi eljárás szabályai ismeretlen tettes által elkövetett vagyon elleni vétség esetében nem alkalmazhatók; mert ilyenkor a cselekmény a személyi körülmények ismeretének hiányában a Btk. 303. § (1) bekezdése szerint nem minősíthető vagyon elleni vétségnek. Más álláspontok szerint ennek a minősítésnek, következésképpen a vétségi eljárás szabályai és a minősítéshez fűződő egyéb eljárásjogi rendelkezések alkalmazásának nincs törvényi akadálya.

A kérdés eldöntésénél abból kell kiindulni, hogy a Be. nem szűkíteni, hanem bővíteni kívánta az egyszerűsítést szolgáló vétségi eljárás alkalmazhatósági körét. A Be. 90. § (2) bekezdése egyes súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett bűntettekre is kiterjesztette azt. [Pl. a Btk. 249. § (1) bek.-be ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vámbűntett, amelynek büntetési tétele egy évtől öt évig terjedhető szabadságvesztés.] A törvény tehát e körben kétséget kizáróan a bűncselekmény tárgyi oldalának értékeléséből indul ki.

Ha tehát az eljárás megindításakor rendelkezésre álló adatok anyagi jogi szempontból a vagyon elleni vétség alapos gyanújára utalnak, nincs törvényi akadálya annak pusztán az elkövető személyi körülményei ismeretének hiánya miatt, hogy a vétségi eljárás szabályait alkalmazzuk.

Az eljárások egyszerűsítéséhez és gyorsításához fűződő jogpolitikai érdekek háttérbe szorítását jelentené az, ha pusztán abból a feltételéből kiindulva, hogy az ismeretlen elkövető visszaeső, eleve kizárnánk a vétségi minősítés lehetőségét. Figyelemreméltó ezzel kapcsolatban az, hogy a vámmorgazdaság ismeretlen elkövetője esetében a vétségi eljárás szabályainak alkalmazását akkor sem zárja ki a törvény, ha az elkövetőről utóbb kiderül, hogy visszaeső. A vagyon elleni vétségek az esetek döntő többségében egyszerű tényállásúak, a felderítéshez szükséges bizonyítékok beszerzése a vétségi eljárásban szabályozott módon nehézség nélkül történhet.

Természetesen nincs kizárva az, hogy egyes fontosabb bizonyítékok és a nyomozás során feltárt jelentősebb körülmények rögzítése a büntetési eljárás szabályai szerint történjék, különösen akkor, ha ennek az esetleges utólagos felderítésnél jelentősége lehet. Nem tévesztendő szem elől a kérdés eldöntésénél az sem, hogy a nyomozásnak a büntetési eljárás szabályai szerint való folytatása sem jelent olyan biztosítékot, amely az elkövető kilétének megállapítását nagyobb bizonyossággal eredményezheti.

Ha utóbb az elkövető kilétét sikerül felderíteni és megállapítható, hogy az általa megvalósított cselekmény vagyon elleni büntettnék minősül, a nyomozás folytatásánál nyilvánvalóan a büntető eljárás szabályai szerint kell majd eljárni.

Az ismeretlen tettes által elkövetett vagyon elleni vétség miatt elrendelt nyomozás megszüntetésénél ügyészi jóváhagyás tehát nem szükséges. (Be. 152. §)

4.

A bűncselekménnyel összefüggésben elkövetett szabálysértés elbírálásának a Be. 351. §-a alapján tárgyalás mellőzésével pénzbüntetést kiszabó végzésben nincs akadálya

Konkrét büntető ügyben előfordult, hogy a járásbíróóság ügyészi indítványra közlekedési vétség miatt tárgyalás mellőzésével a vádlottra pénzbüntetést szabott ki, egyben a vétséggel összefüggő tulajdon elleni szabálysértést is elbírálván a vádlottat 800 Ft pénzbírsággal is sújtotta.

A megyei főügyészség az utóbbi érdemi intézkedést kifogásolta azzal az érveléssel, hogy a Be. 351. §-a szerinti eljárásban a szabálysértés elbírálására azért nem kerülhet sor, mert ennek lehetőségét a törvény a Be. 352. §-ában foglalt felsorolásba nem foglalta bele.

Az említett felsorolás a főügyészség álláspontja szerint taxativnak tekintendő.

A Be. 352. § (1) és (2) bekezdése ugyan valóban tételes felsorolást tartalmaz, ez azonban csupán arra terjed ki, hogy a bíróság a kérdéses végzésben a vétség érdemi elbírálásán és főbüntetésként pénzbüntetés kiszabásán túlmenően milyen mellékbüntetést alkalmazhat, illetve büntető anyagi és eljárásjogi intézkedéseket tehet, továbbá még a felsorolás a polgári jogi igény elbírálására utal. E felsorolás azonban nem zárja ki a szabálysértés elbírálásának lehetőségét, miután az említett rendelkezést e kérdésben össze kell vetni a Be. egyéb rendelkezéseivel.

A bűncselekménnyel összefüggő szabálysértésnek a bírósági eljárásban való elbírálása feltételeit a Be. 216. § (1) bekezdésében állapítja meg. E szerint az elbírálás lehetőségének a vád tárgyává tett bűncselekménnyel összefüggő szabálysértés tekintetében egyetlen feltétele az, hogy ezt az ügyésznek már a vádiratban indítványoznia kell.

E rendelkezés a büntető eljárásra vonatkozik, a vétségi eljárásban ugyanezt a rendelkezést a Be. 224. §-a alapján kell alkalmazni, miután az ezt követő rendelkezések e vonatkozásban eltérést nem tartalmaznak. Vétségi eljárásban az ügyésznek a vádindítványban kell megtennie az előbbieken említett indítványt.

A tárgyalás mellőzésével a Be. XVII. fejezetében szabályozott módon folytatott eljárásban pedig a Be. 350. §-ának rendelkezései szerint a vétségi eljárás szabályait kell alkalmazni, amennyiben a XVII. fejezet eltérést nem tartalmaz.

Az említett rendelkezések a szabálysértés elbírálására vonatkozóan nem tartalmaznak eltérést, ebből viszont az következik, hogy a szabálysértés elbírálására csak abban az esetben nem lenne ilyen eljárásban lehetőség, ha azt a Be. valamely idevonatkozó rendelkezése kifejezetten kizárná. Ilyen rendelkezés pedig a Be.-ben nincs, noha a törvény szerkezetéből következik, hogy a külön eljárásban mindig kifejezett rendelkezés zárja ki azokat az intézkedéseket, melyek az adott eljárásban nem alkalmazhatók.

A kifejtettekre tekintettel tehát tárgyalás mellőzésével végzésben történő elbírálás esetén nincs akadálya annak, hogy a bíróság az ügyész indítványa esetén a bűncselekménnyel összefüggő szabálysértést is elbírálja, értelemszerűen az sem kizárt, hogy a bíróság akkor is érdemi határozatot hozzon, ha a vád tárgyává tett vétség helyett az eljárás adatai alapján csupán szabálysértést lát megállapíthatónak. [Be. 216. § (1) bekezdés a) és b) pontja, 224., illetve 350. §.]

(A Legfelsőbb Bíróság egyetértésével kialakított állásfoglalás.)